

HAMMURABİ KANUNLARI

<http://www.hukukihaber.net/pratik-bilgiler/torba-degil-hammurabi-kanunlari-tam-metni-h53832.html>

1. Bir kimse, bir diğeri esir eder ve onu köle ilan eder; fakat bunu kanıtlayamazsa o zaman esir eden kişi ölümle cezalandırılır.
2. Bir kimse, bir adam hakkında bir suçlamada bulunur ve suçlanan kişi ırmağa gidip ırmağın üzerinden atlar da batarsa, suçlayan kişi onun evine sahip olur; ama ırmak suçlanan kişinin suçlu olmadığını kanıtlar ve o kişi canı yanmadan kurtulursa o zaman onu suçlayan kişi ölümle cezalandırılır ve ırmağı atlayan kişi kendisini suçlayanın evine sahip olur.
3. Bir kimse büyüklerinin huzurunda bir suç iddia eder ve yaptığı suçlamayı kanıtlayamazsa iddia ettiği büyük bir suç ise ölümle cezalandırılır.
4. O kimse büyüklerini tahıl ya da para cezasına hükmetmeyi başarır o fiilden dolayı ödenen cezayı alır.
5. Bir yargıç bir davaya bakıp bir karara varırsa hükmünü yazılı olarak sunar. Daha sonra verdiği kararda bir hata ortaya çıkarsa ve bu kendi hatasından kaynaklanırsa o zaman davada onun tarafından kararlaştırılan para cezasının on iki katını öder ve halka ilan edilerek yargıçlık makamından el çekilir ve bir daha asla yargıçlık icra etmek için oraya oturamaz.
6. Bir kimse tapınağın ya da mahkemenin eşyasını çalarsa ölümle cezalandırılır ve ondan çalınmış malları alan kişi de ölümle cezalandırılır.
7. Bir kimse, tanık ya da yazılı bir anlaşma yokken başka bir adamın oğlundan ya da kölesinden gümüş ya da altın, erkek ya da kadın köle, öküz ya da koyun, eşek ya da başka bir şey satın alırsa ya da ücretini ödeyerek kiralarsa hırsız addolunur ve ölümle cezalandırılır.
8. Biri sığır ya da koyun ya da eşek ya da domuz ya da keçi çaldığında, eğer o çaldığı şey tanrı'ya ya da mahkemeye aitse hırsız otuz katını öder, eğer kralın özgür bir vatandaşına aitse on katını öder, eğer hırsızın ödeyecek bir şeyi yoksa ölümle cezalandırılır.
9. Bir kimse bir eşyasını kaybedip ve onu bir başkasının zilyetliğinde bulduğunda, eşyanın zilyedi olan kişi "bunu bana bir tacir sattı. Onun parasını tanıklar huzurunda ödedim" derse ve eşyanın maliki: "mülkiyetin bana ait olduğunu bilen tanıklar getireceğim" derse o zaman eşyayı satın alan kişi ona eşyayı satan taciri ve huzurunda eşyayı satın aldığı tanıkları getirir, malik de onun mülkiyetini tanıyabilen tanıklar getirir. Yargıç hem huzurunda ödeme yapılan tanıkların hem de kayıp eşyayı tanıyan tanığın yeminli ifadelerini muhakeme eder. bu durumda satıcının hırsız olduğu kanıtlanmış olur ve ölümle cezalandırılır. Kayıp eşyanın maliki malını geri alır ve onu satın almış olan da satıcıya ödemiş olduğu parayı geri alır.

10. Eğer satın alan kişi satıcıyı ve de huzurunda eşyayı satın aldığı tanıkları getirmezse ama malın sahibi eşyayı tanıyacak tanıklar getirirse o zaman satın alan hırsızdır ve ölümlle cezalandırılır ve malik de kayıp eşyasını geri alır.
11. Eğer malik kayıp eşyayı tanıyacak tanıklar getirmezse o kötü niyetlidir, iftira atmıştır ve ölümlle cezalandırılır.
12. Eğer tanık bulunamıyorsa yargıç azami sekiz ay olmak üzere bir süre tanır. sekiz aylık süre içinde tanık ortaya çıkmamışsa suçludur ve henüz karara bağlanmamış davadaki para cezasını üstlenir.
13. – 13 rakamı uğursuz sayıldığından 13. madde yoktur
14. Bir kimse bir diğerinin reşit olmayan çocuğunu çalarsa ölümlle cezalandırılır.
15. Bir kimse mahkemenin erkek ya da kadın kölesini ya da özgür bir adamın erkek ya da kadın kölesini şehir kapılarının dışında alırsa ölümlle cezalandırılır.
16. Bir kimsenin evine mahkemenin ya da özgür bir adamın kaçak erkek ya da kadın kölesi gelir de o kişi köleyi vekilharca getirip durumu bildirmezse evin sahibi ölümlle cezalandırılır.
17. Bir kimse açık alanda kadın ya da erkek bir kaçak köle bulursa ve onu efendisine getirirse kölenin sahibi ona iki şikel gümüş ödeyecektir.
18. Eğer köle efendisinin adını söylemezse onu bulan kişi saraya getirecektir; daha fazla araştırma yapıldıktan sonra efendisine geri götürülecektir.
19. Eğer köleleri evinde tutar da onlar orada yakalanırlarsa evin sahibi ölümlle cezalandırılır.
20. Eğer yakaladığı köle ondan kaçarsa o zaman kölenin sahibine yemin verir ve tüm suçlamalardan kurtulur.
21. Bir kimse bir eve girecek delik açarsa o deliğin önünde ölümlle cezalandırılır ve gömülür.
22. Bir kimse soygun yaparken yakalanırsa ölümlle cezalandırılır.
23. soyguncu yakalanamazsa, soyulan kişi zararının miktarını yemin ederek söylese o zaman soygunun yapıldığı yerin ya da toprakların ya da mekanın sahibi olan kişi ya da topluluk çalınan mallarını tazmin eder.
24. Eğer insan çalınmışsa topluluk ve ... onun akrabaların bir mina gümüş öder.
25. Bir evde yangın çıkar ve oraya yangını söndürmeye gelen bir kimse evin sahibinin malında göz gezdirip evin sahibinin malını alırsa kendisi de aynı ateşe atılır.
26. Savaşmak için kralın seferine katılması emrolunan bir subay ya da bir er sefere katılmaz da paralı asker tuttuğu takdirde bedelini kendi uhdesinde tutuyorsa o yetkili ya da er ölümlle cezalandırılır ve onu temsil eden kişi onun evine sahip olur.
27. Bir subay ya da er savaşta kralın talihsizliğine uğrarsa (esir düşerse) ve onun arazileri ve bahçesi başkasına verilir ve verilen kişi onlara sahip olursa, esir olan geri dönüp kendi yerine vardığı takdirde arazisi ve bahçesi ona iade edilir ve o bunlara tekrar sahip olur.

28. Bir subay ya da er kralın talihsizliğine uğrarsa (esir düşerse) ve oğlu onun varlıklarının sahipliğini üstlenebilecek durumda ise o zaman arazi ve bahçe ona verilir ve o babasının ücretine de hak kazanır.
29. Eğer esir düşenin oğlu henüz gençse ve sahipliği üstlenebilecek durumda değilse arazi ve bahçenin üçte biri onun annesine verilir ve annesi onu yetiştirir.
30. Bir kabile reisi ya da bir adam evini, bahçesini ya da arazisini terk eder ve ücret karşılığı kiraya verirse ve başka biri onun evinin, bahçesinin ve arazisinin zilyedi olursa ve onları üç yıl süresince kullanırsa onların ilk sahibinin geri dönüp evini, bahçesini ve arazisini geri istemesi halinde ona geri verilmez ve onların zilyedi olan ve kullanan kişi onları kullanmaya devam eder.
31. Eğer onları bir yıllığına kiralar ve bir yıl sonra geri dönerse evi, bahçesi ve arazisi ona geri verilecek ve onlara tekrar sahip olacaktır.
32. Bir kabile reisi ya da bir adam savaşta ele geçirilir ve bir tüccar onların özgürlüğünü satın alırsa ve onları saraya geri getirirse kendi evinde özgürlüğünü satın almaya yetecek araçlarının olması halinde kendisinin özgürlüğünü satın alır; evinde kendi özgürlüğünü satın almaya yetecek hiçbir şey yoksa kendi topluluğunun mabedi tarafından özgürlüğü satın alınır; onun özgürlüğünü satın almak için tapınakta bir şey yoksa mahkeme onun özgürlüğünü satın alır. arazisi, bahçesi ve evi özgürlüğünü satın almak için verilemez.
33. Bir ... ya da bir kendisini kralın seferinden vazgeçmiş sayarsa ve kendi yerine geçecek birini gönderir ama onu da geri çekerse ... ya da ... ölümle cezalandırılır.
34. Bir ... ya da bir ... bir kaptanın malına zarar verirse, kaptana zarar verirse ya da kralın kaptana sunduğu hediyeyi götürürse o zaman ... ya da ... ölümle cezalandırılır.
35. Her hangi bir kişi kralın kabile reislerine hediye ettiği sığırı ya da koyunu satın alırsa parasını kaybeder.
36. Bir kabile reisinin, bir adamın ya da bir tebaanın kiraladığı arazisi, bahçesi ve evi satılamaz.
37. Her hangi bir kimse bir kabile reisinin, bir adamın ya da bir tebaanın kiradaki arazisini, bahçesini ya da evini satın alırsa onun satış sözleşmesi tableti kırılır (geçersiz ilan edilir) ve parası yanar. arazi, bahçe ve ev sahibine geri verilir.
38. Bir mülkün kirasının ödeyerek başka her türlü yükümlülükten muaf olma hakkına sahip olan bir kabile reisi, adam ya da tebaa tarlası, evi ve bahçesi üzerindeki bu imtiyazını karısına ya da kızına devredemez; borcuna karşılık veremez.
39. Ancak, satın aldığı bir tarlayı, bahçeyi ya da evi karısına ya da kızına devredebilir, onların mülkiyetine katabilir veya borcuna karşılık olarak verebilir.
40. Tarlasını, bahçesini ve evini bir tüccara ya da başka bir kamu görevlisine satabilir, alıcı ise tarlayı, evi ve bahçeyi yararlanma hakkı karşılığında elinde tutabilir.

41. Bir subayın ya da erin ya da itibari kiracının arazisindeki, bahçesindeki ya da evindeki bir çitte çakılmış kazıklar bulunuyorsa; o subay, er ya da kiracı araziye, bahçeye ve eve döndüğünde kendisine verilmiş olan kazıklar onun malı olur.
42. Bir kimse işlemek üzere bir tarlayı teslim alır ve o tarladan hiçbir mahsul elde edemezse bu onun tarlada çalışmadığını ispatlar ve komşusunun yetiştirdiği kadar tahılı tarla sahibine teslim etmelidir.
43. Eğer tarlayı işlemeyip nadasa bırakmışsa komşularının ki kadar tahılı tarla sahibine verecektir ve nadasa bıraktığı tarlayı sabanla sürüp tohum ektikten sonra sahibine iade edecektir.
44. Bir kimse çorak bir araziye ekilebilir bir hale getirmek için teslim almış; ancak, tembellik yaparak o araziye ekilebilir bir hale getirmemişse dördüncü yılda araziye sabanla sürmeli, tırmıklamalı ve çift sürmeli ve ondan sonra sahibine geri vermeli ve ayrıca on gan (bir arazi ölçüm birimi)'lık bir arazi için on gur (bir ölçü birimi) tahılı arazi sahibine vermelidir.
45. Bir kimse tarlasını sabit bir kira karşılığı ziraat için kiralyor ve kira bedelini de alıyorsa; ancak, havaların kötü gitmesi nedeniyle ürün yok oluyorsa zarar toprağı işleyene aittir.
46. Tarladan sabit bir kira almaz ve ürünün yarısı ya da üçte biri karşılığı kiralarsa tarladan elde edilen mahsul mal sahibi ile araziye işleyen arasında orantılı olarak taksim edilir.
47. İlk yıl ürün almada başarılı olamadığı için başkalarınca işlenen bir tarlayı teslim alırsa ilk tarlanın sahibi itiraz edemez, tarla işlenir ve anlaşmaya göre mahsulü toplanır.
48. Bir kimse borçlanmışsa ve bir fırtına tahılları yere yatırmış ya da hasat başarılı olamamışsa veya susuzluktan tahıllar büyümemişse o yıl alacaklısına tahıl vermesi gerekmez; borç tabletini suda yıkar ve o yıl için hiçbir kira ödemez.
49. Bir kimse bir tüccardan para alır ve tüccara susam ya da mısır ekilebilen bir tarlayı verir ve tarlaya susam ya da mısır ekilmesini sipariş ederse ve yetiştirici tarlaya susam ve mısır ekerse hasat edilen susamlar tarla sahibine aittir ve tarla sahibi tüccardan aldığı para ve yetiştiricinin geçimini sağlamak için tüccara mısır ile ödemede bulunur.
50. Ekili bir mısır ya da susam tarlası verilirse tarladaki mısır ve susamlar tarla sahibine aittir ve kira olarak tüccara para ile ödeme yapar.
51. Ödeme için hiç parası yoksa o zaman kraliyet tarifesine göre tüccardan aldığına karşılık kira olarak para yerine susam ya da mısır ile ödeme yapar.
52. İkinci araziye mısır ya da susam ekmezse, borçlunun mukavelesine hanel gelmez.
53. Bir kimse su bendini uygun koşullarda tutmaz ve bakımını yapmaz ve bu nedenle bend yıkılır ve tarlalar su altında kalırsa, o zaman barajı yıkılan kişi para karşılığı satılır ve elde edilen para harap olmasına yol açtığı mısırın karşılığı olarak verilir.
54. Eğer bu mısırların karşılığı olarak yeterli gelmiyorsa malları da mısırları sular altında kalan çiftçiler arasında paylaşılır.

55. Bir kimse mısırlarını sulamak için ark açarsa; ancak, dikkatsizliği nedeniyle sular komşusunun tarlasını basarsa o zaman komşusunun mısır kaybını öder.
56. Bir kimse suyun önünü açar ve komşusunun arazisinde su taşkınına yol açarsa her on gan'lık arazi için on gur mısır ödemelidir.
57. Bir çoban, arazi sahibinin izni ve koyunların sahibinin bilgisi olmaksızın otlamaları için koyunların tarlalara girmesine izin verirse, o zaman tarla sahibi mahsulünü hasat eder ve tarla sahibinin izni olmaksızın sürüsünü tarlada otlatan çoban her on gan'lık arazi için 20 gur'luk mısırları tarla sahibine öder.
58. Sürü otlamayı bıraktıktan ve şehrin kapısında ortak sürüye katıldıktan sonra her hangi bir çoban onların tarlaya girmesine müsaade eder ve onları orada otlatırsa bu çoban otlatmaya müsaade ettiği tarlanın zilyedi olur ve hasatta her on gan'lık arazi için 60 gur mısır öder.
59. Bahçe sahibinin izni olmaksızın her hangi bir adam bir ağacı kesip bahçeye devirirse yarım mina para öder.
60. Her hangi bir kimse bir tarlayı bahçivana bahçe haline getirmesi için bırakırsa ve o da bahçede çalışıp dört yıl süre ile bahçeye bakarsa beşinci yılda bahçivan ile bahçenin sahibi bu bahçeyi ikiye bölerler ve bahçe sahibi kendi payını alır.
61. Bahçivan bahçenin bir kısmını hiç kullanılmamış bir vaziyette bırakarak tarlayı bahçe haline getirmeyi tamamlamamışsa işlenmemiş kısım onun payı olarak tahsis edilir.
62. Bahçe olarak ona verilen tarlayı ekip biçmiyorsa ve ekilebilir (mısır ya da susam) bir arazi ise, komşu tarladaki ürünlere göre, nadasa bıraktığı yıllar süresince tarladan elde edilecek mahsulü arazi sahibine verir ve tarlayı ekilebilir konuma getirdikten sonra sahibine iade eder.
63. Çorak arazileri ekilebilir hale getirdikten sonra sahibine geri verirse tarla sahibi ona bir yıl için on gan başına on gur öder.
64. Her hangi bir kişi bahçesini bir bahçivana işlemesi için devrederse bahçivan bahçenin mülkiyetine sahip oluncaya dek bahçe sahibine bahçede üretilen ürünlerin üçte ikisini verir.
65. Eğer bahçivan bahçeyi işlemezse ve bahçedeki mahsul perişan olursa, bahçivan komşu bahçelerdeki ürünle orantılı olarak ödemedede bulunur.
- 66-99 (burada paragrafın dörtte üçüne karşılık gelen bir kısım kayıptır.)
100.aldığı paraya göre faiz verir ve bunu yazılı olarak bildirir ve de uzlaştıkları gün tacire ödeme yapar.
101. Gittiği ülkelerle ticaret anlaşması yoksa kazandığı bütün parayı tüccara vermek amacıyla simsara bırakacaktır.
102. Bir tüccar yatırım için bir miktar parayı simsara emanet ederse ve simsar gittiği yerde bir miktar zarar ederse ana parayı tüccara vermek zorundadır.

103. Seyahatte iken düşmanlar sahip olduğu her şeyi ondan alırlarsa simsar tanrı adına yemin eder ve yükümlülükten kurtulur.

104. Bir tüccar nakletmesi için simsara mısır, yün, yağ veya başka bir mal verirse aracı aldığı miktarı belirten bir makbuzu tüccara vermelidir. Bundan sonra tüccara verdiği para için de ondan bir makbuz alır.

105. Simsar dikkatsiz ise ve tüccara verdiği para için bir makbuz almamışsa faturalanmamış parayı kendi parası olarak sayamaz.

106. Simsar tüccardan parayı teslim alırsa; ancak, tüccarla arasında bir anlaşmazlık varsa (makbuzu reddediyorsa) o zaman tüccar tanrı ve parayı simsara verdiği tanıklık eden şahitlerin huzurunda yemin eder ve simsar toplam meblağın üç katını ona öder.

107. Eğer tüccar simsarı aldatırsa, yani simsar kendisine verilen her şeyi geri getirdiği halde, tüccar kendisine geri verilen şeylere ilişkin makbuzu inkar ediyorsa o zaman simsar tüccarı yargıçlar ve tanrı önünde suçlar ve simsarın kendisine verdiği şeyleri aldığını hala inkar ederse simsara toplam meblağın altı katını öder.

108. Bir meyhaneci (kadın) içilen içkinin bedeli olarak brüt ağırlığına göre mısır kabul etmiyorsa ve para alıyorsa ve içki için aldığı para mısırın değerinden daha az ise tutuklanır ve suya atılır.

109. Komplocular bir tavernacının evinde buluşurlarsa ve bu komplocular yakalanmamış ve mahkemeye teslim edilmemişlerse tavernacı ölümle cezalandırılır.

110. Eğer bir

111. (okunaksız)

112. Bir kimse seyahate çıkar ve başka birisine gümüş, altın, değerli taşlar veya başka herhangi bir taşınır mal emanet ederse ve ondan tekrar geri almayı isterse ve emanet edilen kişi bütün malları belirlenen yere getirmez ve tam aksine onları kendisi kullanırsa o zaman malları geri getirmeyen bu kişi mahkum edilir ve kendisine emanet edilen her şeyin beş katını öder.

113. Her hangi bir kişinin para veya mısır sevkiyatı varsa ve onları sahibinin bilgisi olmaksızın bir tahıl ambarından ya da bir kutudan almışsa; bu durumda sahibinin bilgisi olmaksızın tahıl ambarından mısırı ya da kutudan parayı alan kişi mahkum edilir ve aldığı mısırı geri öder. ve ödediği komisyonu kaybeder.

114. Eğer para veya mısır karşılığında bir hak talep etmez ve güç kullanarak hakkını almaya kalkışırsa her bir olay için bir mina (yarım kilo)'nın üçte biri kadar gümüş verir.

115. Bir kimsenin diğerinden para veya mısır alacağı varsa ve onu buna karşılık hapsedmişse ve mahkum hapisanede doğal yollardan ölmüşse olay kapanır.

116. Eğer bir esir hapisteyken darbelerden dolayı ya da kötü muameleden dolayı ölürse esirin efendisi taciri yargıcın önünde mahkum ettirir. Eğer esir özgür doğmuş bir kimse idiyse

tacirin oğlu ölümlle cezalandırılır; eğer köle idiyse tacir üçte bir mina altın ve efendinin esir için verdiği creti geri verir.

117. Eğer her hangi bir kişi borcunu ödeyemezse ve para için kendisini, karısını, oğlunu ya da kızını satarsa veya zorla çalıştırılmalarına izin verirse onları satın alan adamın ya da mal sahibinin evinde üç yıl süresince alışlırlar ve dördüncü yıldı zgr bırakılırlar.

118. Zorla çalıştırılmaları için kadın ya da erkek bir köleyi vermeleri halinde tüccarın bunları kiraya vermesi ya da para ile satması durumunda buna itiraz edilebilir.

119. Bir kimse borcunu ödemekte başarısız olursa ve kendisine bir ocuk doğuran kadın hizmetçiyi para karşılığı satarsa tüccarın ona ödediği para köle sahibine geri verilir ve kadın hizmetçi zgr bırakılır.

120. Herhangi bir kişi diğer bir kişinin evinde muhafaza için mısırlarını depolamışsa ve depolanan mısırlara her hangi bir zarar gelmişse ya da evin sahibi tahıl ambarını açmış ve bir miktar mısır almışsa veya özellikle mısırların kendi evinde depolandığını inkar ediyorsa; o zaman, mısırların sahibi tanrı'nın huzurunda (yeminle) hak iddia eder ve ev sahibi aldığı bütün mısırları sahibine geri verir.

121. Her kim ki başkasının evinde mısırlarını depolar her yıl için her beş ka mısır başına bir gur oranında ardiye creti öder.

122. Bir kimse başkasına saklaması için gümüş, altın ya da başka bir şey verirse verdiği her şeyi birkaç şahide göstermelidir, bir sözleşme hazırlanmalıdır ve ondan sonra saklanması için teslim edilmelidir.

123. Eğer şahit ve sözleşme olmaksızın saklanması amacıyla teslim ediliyorsa ve teslim alan kişi bunu inkar ediyorsa o zaman yasal olarak talep edebileceği bir hak yoktur.

124. Eğer her hangi bir kişi gümüş, altın ya da başka bir şeyi şahitler huzurunda saklanması için birisine teslim eder de teslim edilen kişi bunu inkar ederse bu kişi bir hakim huzuruna çıkarılmalı ve inkar ettiği her şeyi sahibine tam olarak geri vermelidir.

125. Bir kimse mallarını muhafazası için başka birine bırakırsa ve hırsız ya da soyguncular sayesinde onun ve diğer adamın malları ortadan kaybolursa ihmali nedeniyle kaybın oluşmasına yol açan evin sahibi ücret karşılığında kendisine teslim edilen bütün malları tazmin eder. Ancak evin sahibi malların peşine düşerek onları hırsızlardan geri alabilir.

126. Mallarını kaybetmeyen bir kişi kaybettiğini belirtiyor ve yanlış iddialarda bulunuyorsa; onları kaybetmemiş olsa bile eğer tanrı huzurunda mallarını kaybettiğini miktarı ile birlikte iddia ediyorsa kaybettiğini iddia ettiği bütün malları tazmin edilir.

127. Eğer her hangi bir kişi rahibelere (tanrı'nın kız kardeşlerine) yada her hangi bir kişinin karısına iftira atarsa ve bunu ispat edemezse bu adam hakim huzuruna çıkarılır ve alnı işaretlenir (derisi çizilerek ya da belki de saçı kesilerek).

128. Bir adam bir kadını karı olarak alır; ancak, aralarında her hangi bir ilişki söz konusu olmazsa bu kadın o adamın karısı olmaz.

129. Bir adamın karısı başka bir adam ile basılırsa (suçüstü halinde) her ikisi de bağlanır ve suya atılır; ancak, koca karısını, kral da kölelerini affedebilir.

130. bir kişi, henüz erkek olarak bilinmeyen, hala babasının evinde yaşayan ve onunla uyuyan başka bir adamın karısına (nişanlı ya da çocuk annesi) tecavüz ederse ve bu adam öldürülür; ancak kadın masumdur.

131. Bir adam başka birisinin karısını itham ederse; ancak, o kadın başka bir adamla basılmazsa kadın yemin etmek zorundadır ve ancak ondan sonra kendi evine dönebilir.

132. Bir adamın karısının başka bir adam ile ilgili olarak dedikodusu yapılırsa; ancak, kadın diğer adamla uyurken yakalanamazsa kadın kocası için nehre atılır.

133. Bir kimse savaşta esir alınır ve evinde geçimi sağlayacak şeyler olduğu halde karısı evini ve bahçesini terk edip başka bir eve giderse; bahçesine bakmadığı ve başka bir eve gittiği için yasal olarak suçlu bulunur ve nehre atılır.

134. Bir kimse savaşta esir alınır ve evinde geçimi sağlayacak şeyler olmazsa ve bu durumda karısı evini terk edip başka bir eve giderse masumdur.

135. Bir kimse savaşta tutsak edilirse ve evinde geçimi sağlayacak şeyler olmazsa ve karısı başka bir eve giderek orada çocuklarına bakarsa ve kocası geri geldiğinde evine dönerse, o zaman kadın evine geri dönebilir; ancak, çocuklar babalarına ait olur.

136. Bir kimse evinden ayrılırsa, kaçarsa bu kaçığın karısı kocasına geri dönmeyebilir.

137. Bir adam kendisine bir çocuk veren karısından ya da kendisine bir çocuk veren kadından ayrılmak isterse, o zaman karısına çeyizini geri verir ve çocuklarına baksın diye tarlanın, bahçenin ve malların bir kısmının kullanım hakkını verir. Çocuklarını büyüttüğü zaman çocuklara verilenlerden bir parça, oğlanınkine eşit olan bir parça da ona verilir. Ondan sonra kalbinin erkeği ile evlenebilir.

138. Bir adam kendisine çocuk vermeyen karısından ayrılmak isterse ona babasının evinden getirdiği çeyizi ve başlık parasını verir ve ondan sonra onun gitmesine izin verir.

139. Başlık parası yoksa ayrılma parası olarak yarım kilo altını ona vermelidir.

140. Eğer adam azat edilmiş bir köle ise yarım kilonun üçte biri kadar altın verir.

141. Bir adamın birlikte yaşadığı karısı onu terk etmek isterse, borç altına sokarsa, evini virane haline getirirse ve kocasını ihmal ederse yargı kararıyla suçlu bulunur. kocası onun serbest kalmasını teklif ederse kendi yoluna gider ve ayrılma parası olarak kadına hiçbir şey ödemez. Kocası onun serbest kalmasını istemezse ve başka bir kadın alırsa kocasının evinde hizmetçi olarak kalır.

142. Bir kadın kocası ile kavga ederse ve ona “benim için uygun biri değilsin” derse bu peşin hükmünün nedenlerini ileri sürmek zorundadır. Eğer kadın suçsuzsa ve onun payına düşen bir

hatası yoksa; buna karşılık kocası onu terk etmiş ve ihmal etmişse, o zaman bu kadına hiçbir suç ithaf edilemez, çeyizini alır ve babasının evine geri döner.

143. Eğer kadın masum değilse ve buna rağmen kocasını terk etmiş, evine bakmamış ve kocasını ihmal etmişse bu kadın suya atılır.

144. Bir adam bir kadın alır da bu kadın ona bir kadın hizmetçi verirse ve çocuklarına bakarsa; ancak buna rağmen adam başka bir kadın almak isterse ona izin verilmez; bu adam ikinci bir kadın alamaz.

145. Bir adam bir kadını alır da kadın hiçbir çocuğa bakmazsa ve bu durumda adam başka bir kadın almak isterse ve o kadını alıp evine getirirse bu ikinci kadın karısı ile eşit düzeyde olmasına izin verilmez.

146. Bir adam bir kadın alır da bu kadın ona karılık yapsın diye bir kadın hizmetçi verir ve çocuklarına da bakarsa ve ondan sonra bu hizmetçi kadın onun karısı ile eşit olmak isterse ona çocuk doğurduğu için onun efendisi para karşılığı satamaz; ancak, onu kadın hizmetçiler arasında addederek ve bir köle olarak tutabilir.

147. Eğer ona bir çocuk vermemişse o takdirde onun hanımını onu para karşılığı satabilir.

148. Bir adam bir kadın alır da kadın hastalığa yakalanırsa ve adam ikinci bir kadın almak isterse hastalığa yakalanan karısını boşayamaz; bunun yerine onu inşa ettiği bir eve yerleştirir ve yaşadığı sürece ona yardım eder.

149. Bu kadın kocasının evinde kalmak istemezse babasının evinden getirdiği çeyizi tazmin edilir ve kadın gidebilir.

150. Bir adam karısına bir tarla, bahçe ve ev ile bunlara ait bir vesika verirse ve kocasının ölümünden sonra oğulları buna itiraz etmezlerse, o zaman anne tercih ettiği oğullarından birine mirasının tümünü bırakabilir ve kardeşlerine hiçbir şey bırakmayabilir.

151. Bir adamın evinde yaşayan bir kadın kocasıyla hiçbir alacaklının onu tutuklayamayacağına dair bir anlaşma yapar ve buna ilişkin bir belge alırsa bu kadınla evlenmeden önce adamın borcu varsa alacaklı borca karşılık kadını alamaz. Adamın evine girmeden önce kadın bir borç sözleşmesi yapmışsa alacaklı da bu borç için kocayı alıkoyamaz.

152. Kadının eve girmesinden sonra her ikisi birlikte bir borcun altına girmişlerse her ikisi de tüccara borcu ödemek zorundadır.

153. Bir kadın başka bir adamın hesabına her ikisinin eşlerini öldürürse suça katılın çiftlerin her ikisi de kazığa oturtulur.

154. Bir adam kendi kızıyla ensest ilişki içine girerse bulunduğu yerden sürülür.

155. Bir kişi bir kızı kendi oğlu ile nişanlarsa ve oğlu da o kızla ilişkiye girerse ve bundan sonra baba kızı kirletirse ve birlikte basılırlarsa baba bağlanarak suya atılır.

156. Bir kişi bir kızı kendi oğlu ile nişanlarsa ve oğlu o kızla ilişkiye girmeden babası kızı kirletirse yarım mina (250 gr) altın verir ve kızın babasının evinden getirdiği her şeyi tazmin eder. Kız ise gönlünün erkeği ile evlenebilir.

157. Her hangi bir kişi babasından sonra annesi ile ensest ilişki suçunu işlerse her ikisi de yakılır.

158. Her hangi bir kişi babasından sonra çocuk doğuran şef anne ile basılırsa babasının evinden kovulur.

159. Kayınpederinin evine menkul mal getiren ve başlık parasını ödeyen her hangi bir kişi başka bir karı ararsa ve kayınpederine “senin kızını istemiyorum” derse kızın babası onun getirdiği her şeyin sahibi olur.

160. Bir kimse kayınpederinin evine taşınır mal getirir ve karısı için başlık parası öderse ve ondan sonra kızın babası “sana kızımı vermeyeceğim” derse kendisi ile birlikte getirdiği her şeyi geri götürür.

161. Bir kimse kayınpederinin evine taşınır mal getirir ve karısı için başlık parası öderse ve ondan sonra arkadaşı ona iftira eder ve kayınpederi genç kocaya “sen benim kızıyla evlenemezsin” derse kendisinin yanı sıra getirdiği her şeyi eksiksiz ona vermek zorundadır; ancak, karısı arkadaşı ile evlenemez.

162. Bir adam bir kadınla evlenir ve kadın adama oğullar doğurursa ve daha sonra bu kadın ölürse kadının babasının çeyiz üzerinde hiçbir hakkı yoktur; çeyizler oğlanlara aittir.

163. Bir adam bir kadınla evlenir ve kadın adama oğullar doğurursa ve daha sonra bu kadın ölürse kayınpederinin evine ödediği başlık parası ona geri verilmişse kadının kocası kadının çeyizi üzerinde hiçbir hak iddia edemez; çeyiz kadının babasının evine aittir.

164. Eğer kayınpederi ona başlık parasını geri ödemezse başlık parasını çeyizden alır ve arta kalanı kadının babasının evine verir.

165. Bir kişi seçtiği oğullarından birine bir tarla, bahçe ve ev ile bunlara ait bir vesika verirse ve daha sonra baba ölürse ve kardeşler malı-mülkü pay ederlerse; o zaman ilk önce babasının hediyesini ona vermelidirler ve o da kabul etmelidir. Daha sonra babadan kalan mallar pay edilebilir.

166. Bir kişi oğlu için kadınlar alır da küçük oğlu için hiçbir kadın almazsa ve ondan sonra ölürse kardeşler kalan malı paylaştıklarında küçük kardeşin payının yanı sıra henüz hiç karı almamış olan küçük kardeşe bir kadın sağlaması için bir başlık parasını ayırmalıdır.

167. Bir adam bir kadınla evlenir de kadın adama çocuklar verirse ve bu kadın öldükten sonra adam bir kadın daha alır ve o da adama çocuklar verirse ve bundan sonra baba ölürse oğlanlar malları annelerinin durumuna göre pay edemezler, sadece çeyizleri bu şekilde pay edebilirler; babadan kalan mallar herkese eşit bir şekilde pay edilmelidir.

168. Bir kişi oğlunu evden kovmak ister ve bunu hakimin önünde “ben oğlumu kovmak istiyorum” diye ilan ederse hakim onun gerekçelerine bakar. Oğlanın babanın onu haklı bir şekilde evden uzaklaştıracadı kadar büyük bir suçtu yoksa babası onu evden uzaklaştıramaz.

169. Babanın oğlunu baba-oğul ilişkisinden mahrum edeceği kadar büyük bir suçtu varsa baba onu bir kerelik affeder; ancak oğlan ikinci defa aynı suçtu işlerse baba onu bütün baba-oğul ilişkisinden mahrum edebilir.

170. Bir adama karısı oğullar doğurursa ve kadın hizmetçisi de oğullar doğurursa ve baba hala yaşarken kadın hizmetçinin doğurduğu oğullarına “benim oğullarım” derse ve onları da karısının oğulları arasında sayarsa ve ondan sonra baba ölürse karısının ve kadın hizmetçinin oğulları babadan kalan malları ortak bir şekilde bölüşürler. Karısının oğlu pay eder ve seçer.

171. Ancak baba hala yaşarken hizmetçisinin oğullarına “benim oğullarım” demezse ve ondan sonra ölürse hizmetçinin oğulları karısının oğulları ile malları paylaşamazlar; ancak, hizmetçiye ve oğullarına özgürlükleri verilir. Karısının oğullarının hizmetçinin oğullarını köleleştirmeye hakları yoktur; karısı çeyizini (babasından), kocasının ona verdiği hediyeleri, vesika ile ona verdiklerini alır ve kocasının evinde yaşar. Yaşadığı sürece onu kullanabilir; ev para karşılığı satılamaz. onun bıraktığı her şey çocuklarına aittir.

172. Eğer kocası ona hediye vermemişse, hediye karşılığında tazminat verilmelidir. bir çocuğunun payına eşit olacak şekilde kocasının mallarından bir pay alır. eğer çocukları ona baskı yaparlarsa ve zorla evden uzaklaştırmaya çalışırlarsa hakim meseleye bakar ve oğullar hatalı ise kadın kocasının evini terk etmez. Kadın evden ayrılmayı arzu ediyorsa kocasının ona verdiği hediyeyi oğullarına bırakmalıdır; ancak, babasının evinden getirdiği çeyizi alabilir. Bundan sonra kalbinin erkeği ile evlenebilir.